

TREND REPORT 2020

ARTN

PŘEHLED ČESKÉHO REALITNÍHO TRHU

Partneři ARTN

bpd development

PARTNEŘI TREND REPORTU 2020

Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí děkuje všem partnerům,
kteří podpořili vznik této publikace.

Obsah publikace Trend Report 2020 je založen na odborné diskusi členů Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí, jejich vlastních analýzách a prognózách budoucího vývoje. Jedná se o diskusní materiál. Vaše případné náměty a postřehy rádi přivítáme, zasílat nám je můžete na adresu info@artn.cz.

Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí děkuje všem odborníkům, kteří se na tvorbě publikace podíleli:

Boháč Ondřej, Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy
Bytčanek Martin, Allen & Overy
Černá Lucie, Allen & Overy
Dolák Pavel, KPMG
Drtina Tomáš, Incomind
Feix Jiří, Hypoteční banka
Frait Jan, Česká národní banka
Goldbergová Sára, Svoboda & Williams
Holub Emil, Clifford Chance
Hrubý Matěj, Institut strategického investování FFÚ VŠE
Kalvoda Simona, Česká rada pro šetrné budovy
Klapalová Zdenka, Knight Frank
Klečka Karel, Panattoni
Kliment Pavel, KPMG
Kostrounová Lenka, ČSOB
Leško Jakub, Deloitte
Matějčíčková Lenka, Arcadis Czech Republic
Mazáček David, Institut strategického investování FFÚ VŠE
Mocková Marie, ARTN
Novák Pavel, Knight Frank
Pácal Jiří, Central Europe Holding
Podzimek Jan, Arcadis Czech Republic
Polák Radek, Trigema
Pytelková Svobodová Jana, ASB Group
Soural Marcel, Trigema
Vašata Zdeněk, Deloitte
Vácha Marek, Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy
Váňa Radek, Idealab
Vlk Ondřej, Knight Frank
Vokálová Andrea, Hypoteční banka
Vrabčák Jan, EY
Zlámal David, EY

Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí děkuje všem výše uvedeným za podporu při přípravě této publikace.

OBSAH

Slovo prezidentky Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí	5
Průzkum ARTN: Bydlení a stavební zákon – hlavní témata trhu před koronavirem	6
Sonda: realitní trh v době koronaviru	11
Sonda: Šetrná regenerace brownfieldů jako cesta k udržitelnosti	14
Sonda: Budoucnost dopravy v Praze	17
Makroekonomický vývoj a ceny nemovitostí v ČR a ve světě	20
Rezidenční trh	26
Kanceláře	40
Retail	49
Logistika	54
Cestovní ruch a hotelnictví	57
Investice	62
Financování rezidenčních nemovitostí	66
Financování právnických osob a nemovitostí	73
Finanční udržitelnost budov	79
Právo	82
Daně	85
O ARTN	87

SLOVO PREZIDENTKY ASOCIACE PRO ROZVOJ TRHU NEMOVITOSTÍ

VÁŽENÍ ČLENOVÉ A PŘÍZNIVCI ARTN, MILÍ PŘÁTELÉ,

psát úvod publikace, která shrnuje vývoj na realitním trhu za uplynulý rok, je v období prosperity celkem snadné. Je to radost. Nyní je však třeba reagovat také na náročné události posledních týdnů, které nám přinesly řadu nových, nečekaných starostí. Nicméně začnu rekapitulací uplynulého roku.

Velkým tématem nejen uplynulého roku, ale i let minulých a zřejmě i několika let budoucích je legislativa. Pomalé a velmi komplikované schvalovací procesy ovlivňují v podstatě všechny segmenty realitního trhu. Nejvíce to kromě developerů, kteří nemohou pružně reagovat na poptávku trhu, pociťují lidé prostřednictvím nedostatečné nabídky nových bytů, která tak dále působila na růst cen. Nedostatek bydlení se především v Praze stal politickým tématem, stejně jako nutnost omezení sdílených ubytovacích služeb. Krátkodobé nekontrolované pronajímání bytů vede k poškozování práv uživatelů ostatních bytů v těchto domech, stejně tak i k negativním dopadům na život ve městě. Dochází k odlivu místních obyvatel, starousedlíků, kteří jsou nahrazováni krátkodobě ubytovanými turisty, což má negativní dopady na každodenní život v centru měst. Nelze pominout i důsledky v oblasti ekonomiky našeho hlavního města.

Dalším tématem, které rezonuje naší odbornou komunitou, je nedostatečná dopravní infrastruktura hlavního města Prahy. Vnímáme tento stav jako zásadní problém, který začíná omezovat development a který je zapotřebí koncepčně, na úrovni nejvyšších orgánů města a státu, řešit.

Očekávání jednotlivců a firem ze začátku tohoto roku bylo celkem předvídatelná a jasná. Pomalejší růst cen nemovitostí, mírný růst cen nájmu nejen v rezidenčním segmentu, ale také kancelářském, růst v oblasti retailu, e-commerce i logistiky, optimistické prognózy pro investice, financování nemovitostí a hotelnictví. Takový byl výhled odborníků na rok 2020 ještě v lednu tohoto roku, kdy probíhal každoroční průzkum ARTN.

Ohlédnutí za rokem, který byl velmi úspěšný a očekávání pozitivního vývoje do roku 2020 je však střídáno něčím, s čím jsme se dosud nepotkali a dopady budou globální. V březnu tohoto roku, kdy vzniká aktualizovaná verze tohoto textu, se svět potýká s dosud nevídanou hrozbou, kterou představuje pandemie nemoci Covid-19. Česko vyhlásilo plošný zákaz vycházení, uzavřely se hranice, obchody a provozovny. Nejen česká ekonomika, ale celý svět se dostává do potíží.

Právě v takových chvílích platí, že v jednotě je síla. I my v Asociaci proto řešíme nastalou situaci, abychom co nejvíce pomohli vám, našim členům. Oslovili jsme Hospodářskou komoru a navázali velmi aktivní spolupráci s Vládou České republiky. Spojili jsme

síly a založili pracovní skupinu Anti Corona. Jsme slyšet. Prezentujeme jednotné stanovisko ARTN a návrhy řešení, které mají pomoci jak obchodníkům a živnostníkům, tak i majitelům a pronajímatelům nemovitostí. Bojujeme za práva vás, našich členů.

Uvědomuji si, že situace není lehká, ale zároveň věřím, že právě nyní, víc než kdy jindy, je smysluplné být součástí platformy odborníků a těžit ze vzájemných zkušeností. Musíme sdílet své aktuální potíže a také náměty k řešení. Český realitní trh je dlouhodobě stabilní, stojí na kvalitních základech. Nemovitosti mají, na rozdíl od jiných (zejména virtuálních), aktiv reálný základ a trvalou užitnou hodnotu. O tom jsme se koneckonců přesvědčili i v průběhu různých turbulencí v minulosti.

Jsem přesvědčena o tom, že situaci společně zvládneme. Jsme tu pro vás teď více, než kdy jindy.

Velice vám děkuji za vaši podporu a pevně věřím, že se co nejdříve potkáme osobně při neformálním setkání ARTN.

PhDr. Ing. ZDENKA KLAPALOVÁ, CSc. MRICS

Prezidentka

Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí

Zdenka Klapalová

